

Oponentský posudek

Luděk Fiala: The role of endometriosis in the development of dyspareunia and algopareunia

Endometrióza je v současné době fenomén, jehož diagnóza ovlivňuje myšlení lékařské i laické veřejnosti. Z gynekologického pohledu jsou zásadní dva problémy. Sterilita a bolesti pacientky. Podle těchto kritérií se směřuje diagnostika a terapie nemoci. K radikální operační léčbě přistupujeme při klinických projevech, jinak je přístup většinou konzervativní. Fiala ve své práci posouvá problematiku endometriózy do oblasti psychosomatické.

Ve své studii se podrobně zabývá možnostmi diagnostiky tohoto onemocnění. Hodnotí hladiny markerů ve vztahu k rozsahu postižení endometriózou. To znamená, že včasný záchyt onemocnění by mohl vést k zahájení adekvátní léčby a prevenci pozdních následků a projevů onemocnění. Velkým přínosem je korelace mezi zvýšenou hladinou androgenů a onemocněním. To je velmi zajímavé zjištění a může se stát základem pro další výzkum endometriózy.

Největším přínosem práce je ale objasnění vztahu mezi traumatickým stresem a diagnostikovanou endometriózou. V této části své práce provádí autor syntézu gynekologického a psychiatrického pohledu na problematiku endometriózy a jejích klinických projevů. Analyzuje sexuální dysfunkce na podkladě laboratorních výsledků a psychosomatického vztahu. Na základě této analýzy přistupuje k syntetickému pohledu na terapii onemocnění. Přes konzervativní přístup až po operační léčbu závažných stavů.

Práce zahrnuje komplexní přehled problematiky onemocnění. Rozšiřuje běžný pohled na diagnostiku a léčbu. Důraz je kladen na psychosomatické řešení problému. Je to velmi pozitivní přístup, protože i v somatické medicíně se klade největší důraz na kvalitu života pacientů. Úspěšnost terapie se hodnotí podle subjektivního hodnocení pacienta. Individualizace terapie povede i k individuálnímu hodnocení ze strany pacientů a tím i k individuálním výsledkům léčby.

Práce je po stránce obsahové i formální na velmi vysoké úrovni. Citovaná literatura je aktuální.

Splňuje podmínky disertační práce a doporučuji ji k obhajobě.

Ve Zlíně 16.3. 2019

MUDr. Zdeněk Adamík, Ph.D.